

Concurență neloială

directori de scenă cu talent și experiență. Or, în momentul de față teatrul mondial înregistrează, dimpotrivă, o revenire în forță a spectacolelor lucrate într-un limbaj simplu și nepretențios, spectacole unde regizorul (chiar și, sau în primul rând, regizorul „mare”) se retrage cu discreție în culise, făcând ca în luminile rampei să strălucească piesa și actorii. Să ne amintim numai de acel minunat spectacol al lui Giorgio Strehler cu **Insula sclavilor** de Marivaux, văzut în 1995 și la București; și să ne amintim și de reacția prudentă, dacă nu rezervată a unor cronicari și oameni de teatru, dezamăgiți de lipsa de „regie” a montării. E nevoie să adaug că aceeași răceală întâmpinase, cu doi-trei ani mai înainte, și spectacolul **Wozza Albert** al lui Peter Brook, în care regizorul nu se „zărea” deloc, vizibili și audibili fiind doar textul și actorii?

E adevărat, pentru asemenea spectacole este nevoie nu doar de un director de scenă conștient de valoarea lui într-o măsură suficientă pentru a nu căuta s-o impună cu insolență și nepăsare față de orice altceva, ci și de actori impecabili, actori antrenați vocal și corporal până la perfecțiune, actori flexibili și riguroși, inteligenți măcar la nivelul instinctului scenic, dacă nu și posesori de minte și suflet cultivat. Din acest punct de vedere, constatăm cu tristețe că teatrul românesc devine, pe zi ce trece, mai sărac și, într-adevăr, mai inactual. Cum, însă, asupra acestei chestiuni am zăbovit în multe alte ocazii, nu voi insista acum decât pentru a observa că subiectul merită, ba chiar impune un atac amplu și concertat.

Dincolo de orice definiție posibilă a termenilor, actualitatea sau inactualitatea teatrului românesc de azi este o problemă de natură să ne preocupe, nu doar înăuntrul vreunei polemici pasagere, pe toți. Pentru că, fără cuvinte mari, actualitatea sau inactualitatea lui de mâine depinde și de noi.

ALICE GEORGESCU

Întâmplarea a făcut să văd, unul după altul, două spectacole de **Teatrul „Nottara”** la Teatrul „Bulandra”. Primul, ceva mai vechi, **Cafeneaua**, este o **adaptare scenică** de Horațiu Mălăele după **Wally's Café** de Sam Bobrik și Ron Clark, o piesă boulevardieră, destul de modestă dar de mare succes, care s-a jucat acum câțiva ani și la Teatrul „Ion Creangă”. Doi dintre cei trei actori ai reprezentației erau până mai ieri ei înșiși, în exclusivitate, ai Teatrului „Nottara” – Dana Dogaru și Horațiu Mălăele, cel care semnează și regia spectacolului, al treilea actor, Emilia Popescu, aproape de la început a Teatrului „Bulandra”, făcând mai curând figură de invitat într-un spectacol al Teatrului „Nottara”. Să ne înțelegem foarte clar și de la început: n-am nimic împotriva spectacolului **Cafeneaua** care, în ciuda unor lungimi voit „dramatice” (reprezentăția văzută de mine a și durat o oră și cincizeci de minute în loc de o oră și patruzeci!), e bine regizat și bine jucat, prilejuindu-i lui Horațiu Mălăele o nouă demonstrație, savuros comică, a marelui și bogatului său talent. Numai că nu e un spectacol de **Teatrul „Bulandra”**, ci unul de **Teatrul „Nottara”**! Afirmatia nu conține, de altfel, nimic jignitor la adresa Teatrului „Nottara”, poate singurul teatru bucureștean îndreptățit – și prin locul în care se află, și printr-o tradiție de câteva decenii – să joace teatru

bulevardier „pe pâine”, fără nici un fel de complexe, cu atât mai mult cu cât a avut mereu grijă să aibă în repertoriul curent, pe lângă deconectantele fără pretenții (aici, la ele acasă), și câteva spectacole de greutate.

Ceea ce e firesc să se producă, chiar și de la o seară la alta, la „Nottara”, nu mai e însă firesc să se întâmple la Teatrul „Bulandra”, de la care avem alte pretenții, tocmai pentru că are alt „statut” artistic și alte tradiții. În treacăt fie spus, e și singurul teatru românesc membru al Uniunii Teatrale Europene, în care – după știința mea – nu s-a intrat și nu se intră cu bagatele. Mai ales dacă ele riscă să fie înscrise **programatic** în repertoriu!

Căci, în seara imediat următoare, adică pe 23 ianuarie '98, tot la Sala Izvor, aveam să văd, în premieră pe țară, o altă piesă 100% boulevardieră, **Black & White**, în regia lui Florian Pittiș, cel care semnează și traducerea și adaptarea ei după piesa **Who's Who** de Keith Waterhouse și Willis Hall. O piesă „deșteaptă”, după cum aveam să aflu în pauză, cu subînțeles, de la înțeleptul director general al teatrului, dl. Victor Rebengiuc, cum nu se poate mai încântat că „oamenii aplaudă” (probabil spre deosebire de noi, criticii) și spectacolul „face săli pline” (cu siguranță, în alte seri decât cea de la premieră!). Eu nu discut acum **calitatea**, ci **genul** reprezentației. (Altfel, ar trebui să spun că ea este

© Moment din **Black & White** de Keith Waterhouse și Willis Hall la „Bulandra” (regia: Florian Pittiș)

Scenă din *Cafeneaua* de Sam Bobrik și Ron Clark la „Bulandra” (regia: Horațiu Mălăele)

submediocră, neamenințată de nici un gând, fie el și regizoral, evidențiind doar o precaritate generală a interpretării, surprinzătoare pentru Teatrul „Bulandra”! Cum surprinzătoare este, la fiecare apariție, Daniela Nane – aici, în rolul Helen Brown –, având o dicțiune cu care nici nu se intră, nici nu se iese dintr-o școală serioasă de teatru, pentru bunul motiv că posesoarea ei n-ar fi putut face decât carieră cinematografică, și încă doar pe vremea filmului mut!) Ceea ce mă interesează acum e faptul că, și dacă ar fi rezultat un spectacol bun sau foarte bun cu **această** piesă, el n-ar fi putut fi niciodată decât un bun sau foarte

bun spectacol „**de Nottara**”, nu „**de Bulandra**”.

Să intenționeze oare actuala conducere a teatrului (dl. Victor Rebengiuc fiind secondat totuși, în întreprinderea sa, și de judecata criticului serios care este Cristina Dumitrescu) o „reprofilare” a Sălii Izvor pe teatrul boulevardier? Sau să fi început „restructurarea” în teatru tocmai cu Teatrul „Bulandra”? Căci el pare dispus la concurență neloială nu numai față de Teatrul „Nottara”, ci și față de Teatrul „Ion Creangă”, de unde a venit **Cafeneaua** și unde și-ar fi avut probabil mai bine locul o altă viitoare premieră de la „Bulandra”, cu **Trandafirii roșii** de Zaharia Bârsan. Pentru ultimul titlu, inimaginabil

altădată la „Bulandra”, singura explicație posibilă ar fi o veche dorință de răzbunare, de pe vremea când și „Creangă” și-a permis să abordeze **Furtuna** lui Shakespeare!

Om fi noi pe punctul de a intra în economia de piață, dar dacă inevitabila degradare a repertoriului pornește nu de la Pitești, Bacău sau Baia Mare, ci chiar de la Teatrul „Bulandra”, am pus-o de mămăligă! Și până să facă iar poc, s-ar putea să nu mai avem decât spectacole de boulevard, cu piese una mai „deșteaptă” decât alta, desigur „implementate” curajos în toate teatrele țării!

VICTOR PARHON